

Omtrek 96 – 80 – 96

In het toekomstige leerweg ondersteunend onderwijs moet je proberen de leerlingen die om een of andere reden niet slagen in de reguliere opleiding voor leerweg kort of lang, maar die de mogelijkheden daartoe in principe wel hebben, toch voor die leerweg kort of lang op te leiden. Een SLO-project ontwikkelt momenteel programma-ideeën voor het vak wiskunde. Eén van die ideeën is om gebruik te maken van de praktijk waarmee de leerlingen te maken hebben. Gerrie van Doren, die deel uitmaakt van de resonansgroep van het project, schrijft over haar ervaringen hiermee in haar huidige IVBO-klas.

Deel 2: omtrek

Het hoofdstuk gaat over oppervlakte en inhoud. De eerste sommen gaan over de oppervlakte van een parallellogram.

‘Wat is ook al weer een parallellogram?’

Geen antwoorden.

‘Wat bedoelen we met oppervlakte?’

Weer onbegrijpende gezichten.

Ik denk: ‘Beginnen bij het begin’.

‘Wat is omtrek, kan iemand me dat vertellen?’

Nu verschijnen er vingers. ‘Lengte \times breedte \times hoogte’, zegt Yvonne.

‘Nee, $\pi \times$ straal of zoiets’, roept Kim.

Er komen geen antwoorden die mij tevreden stellen. En ik besluit om de zaak te laten rusten.

Deze klas is een derde klas IVBO, met daarin vijftien meiden in de leeftijd van veertien tot en met zeventien. De meeste zitten op A-niveau. Mij is het intussen duidelijk geworden dat de begrippen omtrek, oppervlakte en inhoud onbekend zijn. Natuurlijk hebben ze dit vaker gehad, vandaar de erin gestampde formules, maar de begrippen hebben ze zich niet eigen gemaakt. Omtrek, oppervlakte en inhoud is voor velen precies hetzelfde. Wat nu? Rechthoeken tekenen en omtrek laten tellen? Ik besluit om de volgende les opnieuw te beginnen.

De volgende les, leerlingen komen binnen. ‘Kijk, eens wat ik bij me heb’. En terwijl een aantal leerlingen me stomverbaasd aankijkt, haal ik zeer opvallend de laatste Playboy (Ja, die met de zeer interessante interviews en Daphne Dekkers) uit mijn tas. Ik vouw hem open en laat de uitklapbare middenpagina zien.

‘Hieronder staat: 96 – 80 – 96, waarom?’

Weer onbegrijpende gezichten. Ze weten het echt niet. Ik leg uit: ‘Het eerste getal staat voor borstomvang, het tweede voor taille-omvang en het derde voor heupomvang.’ ‘Is dat veel juf?’ ‘Ik weet het niet, laten we maar gaan meten.’

In het aangrenzende lokaal van de afdeling Mode en Kleding halen we een aantal centimeters. Er wordt druk gemeten. Bij zichzelf en bij anderen. ‘Bij Catharine Keyl was pas iemand die had haar borsten laten vergroten tot 105 cm, moet je eens zien wat veel’ zegt Marianne. Ik zeg: ‘Toen ik van mijn laatste kind zwanger was, had ik een buikomvang van 175 cm.’

Weer wordt er gemeten, wat is het verschil met nu. Anne roept: ‘Juf, ik heb een borstomtrek (jawel het woord valt) van 85 cm, maar ik heb in mijn beha maat 75. Hoe kan dat dan?’ Opnieuw uitleg: dat je voor je beha maat de omtrek net onder je borsten meet.

De les loopt op haar einde. Het begrip omtrek is bekend. Nu oppervlakte en inhoud nog.

Het verbaasde mij dat de begrippen helemaal niet bekend zijn. Omtrek, oppervlakte en ook inhoud zijn voor hen wiskundewoorden. Woorden die niets met de realiteit te maken hebben. Ook de sommen en teksten in het boek liggen te ver voor hen weg.

Twee lessen later. Klas 3B komt binnen. (Een jongensklas met voornamelijk bouwleerlingen.) ‘Juf, wij snappen niets van omtrek, kunt u het ons eens uitleggen?’

Uitleggen hoeft niet meer, omtrek snappen ze voortaan bij ons op school.

Gerrie van Doren, Elde College, Schijndel / SLO, Enschede

